

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 5. siječnja 2011.

[\[Video\]](#)

Božić nije samo sjećanje, već nadasve prisutnost

Draga braćo i sestre!

Radostan sam što vas mogu primiti na ovoj prvoj općoj audijenciji u novoj godini i od sveg srca vama i vašim obiteljima upućujem tople čestitke. Neka Gospodin vremena i povijesti upravlja naše korake putom dobra i udijeli svima obilje milosti i blagostanja. Još uvijek obasjani svjetlom svetog Božića, koji nas poziva na radost zbog Spasiteljeva dolaska, približilo nam se i Bogojavljenje, u kojem slavimo Gospodinovo očitovanje svim narodima. Blagdan Božića očarava danas kao i nekoć, više no drugi crkveni blagdani; očarava jer svi na neki način naslućuju da je Isusovo rođenje povezano s najdubljim čovjekovim težnjama i nadama. Konzumizam može odvratiti od te duhovne čežnje, ali ako u srcu postoji želja da se prihvati to Dijete koje nosi Božju novost, koje je došlo da nam dadne život u punini, tada svjetla božićnih ukrasa mogu postati odraz Svjetla koje se upalilo Božjim utjelovljenjem.

U liturgijskim slavljinama ovih svetih dana živjeli smo na tajanstven ali stvaran način ulazak Sina Božjega u svijet i još smo jednom prosvijetljeni svjetlom njegova sjaja. Svako je slavlje sadašnja prisutnost Kristova otajstva i u njemu se produžuje povijest spasenja. U vezi Božića papa Leon Veliki kaže: "Premda je niz ovozemnih čina završen, kao što je bilo uređenu unaprijed u vječnom naumu..., ipak se neprestano klanjamo istom Djevičinom rođenju koje donosi naše spasenje" (Govor o Gospodinovu Rođenju 29,2), i pojašnjava: "jer taj dan nije prošao na takav način da je prošla i moć djela koje je tada bilo objavljeno" (Govor o Bogojavljenju 36, 1). Slavljenje događaja

utjelovljenja Božjeg sina nije jednostavno sjećanje na događaje iz prošlosti, već je uprisutnjivanje onih otajstava koja nose spasenje. U liturgiji, u slavljenju sakramenata, ta otajstva postaju aktualna i postaju djelotvorna za nas danas. Sveti Leon Veliki nadalje kaže: "Sve ono što je Sin Božji činio i naučavao zato da pomiri svijet, ne poznajemo samo po izvješćima o činima koji su se zbili u prošlosti, već snaga tih sadašnjih čina ima i na nas učinka" (Govor 52, 1).

U Konstituciji o svetoj liturgiji, Drugi vatikanski koncil ističe kako se djelo spasenja ostvareno u Kristu, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, nastavlja u Crkvi po slavljenju svetih otajstava. Već u Starome zavjetu, na putu prema punini vjere, imamo svjedočanstvo kako su Božja prisutnost i djelovanje posredovani znacima, na primjer, znakom vatre (usp. Izl 3, 2 sl., 19, 18). Ali počevši od utjelovljenja događa se nešto potresno: režim spasenjskog kontakta s Bogom stubokom se preobražava i tijelo postaje sredstvo spasenja: "Verbum caro factum est", "i Riječ tijelom postade", piše evanđelista Ivan a kršćanski pisac iz 3. stoljeća, Tertulijan, kaže: "Caro salutis est cardo", "tijelo je stožer spasenja" (De carnis resurrectione, 8,3: PL 2,806).

Božić je već prvina "sacramentum-mysterium paschale", to jest početak središnjeg otajstva spasenja koje ima svoj vrhunac u muci, smrti i uskrsnuću, jer Isus počinje prinositi sebe i ljubavi od prvog trenutka svoga ljudskog postojanja u krilu Djevice Marije. Božićna je noć zato duboko vezana uz veliko noćno vazmeno bdijenje, kada se otkupljenje ostvaruje u slavnoj žrtvi Gospodina umrlog i uskrslog. Same jaslvice, kao slika utjelovljenja Riječi, u svjetlu evanđeoskog izvješća, već aludiraju na Uskrs i zanimljivo je promatrati kako se na nekim ikonama s motivom Isusova rođenja u istočnoj tradiciji, Djetešce Isus predstavlja zavijeno u pelene i položeno u jaslve koje imaju oblik groba; aluzija je to na čas u kojem će on biti skinut s križa, povijen u platno i položen u grob iskopan u stijeni (usp. Lk 2, 7; 23, 53). Utjelovljenje i uskrsnuće ne stoje jedno pored drugoga, već su dvije nerazdvojive ključne točke iste vjere u Isusa Krista, Sina Božjega utjelovljenog i Otkupitelja. Križ i uskrsnuće pretpostavljaju utjelovljenje. Samo zato jer je doista Sin i jer je u njemu sam Bog "sišao" i "utjelovio se", Isusova smrt i uskrsnuće su događaji koji su nam suvremeni i tiču nas se, odvajaju nas od smrti i otvaraju nas budućnosti u kojem će to "tijelo", zemaljska i prolazna egzistencija, ući u Božju vječnost. U toj jedinstvenoj perspektivi Kristova otajstva, pohod jaslvicama usmjerava k pohodu euharistiji, gdje ćemo susresti na stvaran način Krista raspeta i uskrsla, Krista živa.

Liturgijska proslava Božića, tada, nije samo sjećanje, već je prije svega misterij; nije samo sjećanje, već i prisutnost. Da bismo dokučili smisao tih dvaju nerazdvojnih aspekata, trebamo intenzivno živjeti čitavo božićno vrijeme kako ga Crkva predstavlja. Ako ga promatramo u širem smislu, ono traje četrdeset dana, od 25. prosinca do 2. veljače, od proslave božićne noći preko Marijina majčinstva, Bogojavljenja, krštenja Isusova, ženidbe u Kani do prikazanja u hramu, upravo slično vazmenom vremenu, koje tvori jedinstvo od pedeset dana, sve do Duhova. Božje očitovanje u tijelu je događaj koji je objavio Istinu u povijesti. Naime, datum 25. prosinca, vezan uz shvaćanje o sunčevim mijenama – Bog koji se na obzoru povijesti pojavljuje kao sunce koje ne pozna zalaza –, podsjeća nas da nije riječ samo o nekoj ideji, o ideji da je Bog punina svjetla, već

o stvarnosti za nas ljude koja je već ostvarena i koja je uvijek aktualna; danas, kao i tada, Bog se objavljuje u tijelu, to jest u "živom tijelu" Crkve putnice u vremenu, i u sakramentima nam danas daje spasenje.

Simboli božićnih slavlja, na koje podsjećaju čitanja i molitve, daju liturgiji ovog vremena duboki smisao "epifanije" Boga u njegovu utjelovljenom Kristu-Riječi, to jest "očitovanja" koje ima također eshatološko značenje: usmjerava naime prema posljednjim vremenima. Već su u došašću dva dolaska, povijesni i na svršetku povijesti, bila izravno povezana; ali se napose o Bogojavljenju i Isusovu krštenju mesijansko očitovanje slavi u perspektivi eshatoloških očekivanja: Isusovo mesijansko posvećenje, utjelovljena Riječ, po izlivanju Duha Svetoga u vidljivom obliku, vodi do ispunjenja obećanih vremena i uvodi u posljednja vremena.

Ovo božićno vrijeme treba osloboditi previše moralističkog i sentimentalnog ruha. Slavljenje Božića ne predlaže nam samo primjere koje treba oponašati, kao što su Gospodinova poniznost i siromaštvo, njegova dobrohotnost i ljubav prema ljudima; već nam radije predstavlja poziv da pustimo da nas potpuno preobrazi Onaj koji je ušao u naše tijelo. Sveti Leon Veliki kliče: "Sin Božji... pridružio se nama i pridružio nam se na takav način da je Božje uniženje sve do ljudskog stanja postalo čovjekovo uzvišenje sve do Božjih visina" (Govor o Gospodinovu Rođenju 27, 2). Božje očitovanje ima za cilj naše dioništvo u Božjem životu, ostvarivanje otajstva utjelovljenja u nama. To je otajstvo ispunjenje čovjekova poziva. Sveti Leon Veliki nadalje objašnjava konkretnu i uvijek aktualnu važnost božićnog otajstva za kršćanski život: "riječi evanđelja i proroka... rasplamsavaju naš duh i uče nas razumjeti Gospodinovo rođenje, to otajstvo utjelovljene Riječi, ne toliko kao sjećanje na neki prošli događaj, koliko kao događaj koji se odigrava pred našim očima... upravo kao da se na današnju svetkovinu ponovno razliježe proglas: 'Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin'" (Govor o Gospodinovu Rođenju 29, 1). I dodaje: "Prepoznaj, kršćanine svoje dostojanstvo i, kada postaneš dionikom Božje naravi, pazi da, nedostojnim vladanjem, ne padneš ponovno s te veličine u prvotnu nizinu" (Govor 1 o Gospodinovu rođenju, 3).

Dragi prijatelji, snažno živimo to božićno vrijeme: nakon što smo se klanjali Sinu Božjem utjelovljenom i položenom u jasle, pozvani smo prijeći na oltar žrtve, gdje nam se Krist, živi Kruh koji je s neba sišao, pruža kao prava hrana za vječni život. I ono što smo vidjeli našim očima, za stolom riječi i kruha života, ono što smo promatrali, ono što su naše ruke dotakle, odnosno utjelovljena Riječ, to naviještajmo s radošću svijetu i velikodušno svjedočimo čitavim svojim životom. Ponovno od srca svima vama i vašim dragima upućujem najiskrenije čestitke za Novu godinu i želim vam sretan blagdan Bogojavljenja.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Radosno pozdravljam i blagoslivljam sve hrvatske hodočasnike! Gospodin, koji nas je obradovao svojim pohodom, neka vas danas, uoči Bogojavljenja, sačuva postojanima u vjeri i djelotvornima u ljubavi. Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana